

Friday for Future alla fredagar

Preliminär program vid Global strejk den 3 juni, Fridays For Future, Lund

12.00 Inledningstal

12.05 Röda kapellet spelar

12.10 Tal Kerstin Johnsson

12.15 Avmarsch

Under tiden marschen pågår spelar Röda kapellet på Stortorget

12.45 Återsamling på Stortorget, Tal: Martin Jarenmark, Flex For Future

12.50 Tal Polhemsskolans Klimatgrupp

12.55 Jazz For Climate Justice

13.05 Öppen mikrofon: Mina tankar och känslor inför klimatförändringarna. Alla välkomna

13.10 Jazz For Climate Justice

13.15 Öppen mikrofon:

13.20 Jazz For Climate Justice

13.25 Tal Tomas Björnsson, Naturskyddsföreningen

13.30 Jazz For Climate Justice

13.35 Avslutning

Stadens ljud blir orkesterverk | Lunds kommun

Att lyssna till staden

Med projektet *Att lyssna till staden* - som är en experimentell konsert med olika ljud som plockats upp från Klostergården - blir stadens ljud till ett orkesterverk. Bakom verket står konstnären Maj Hasager och kompositören Ask Kæreby, i samarbete med Kammarorkestern, Kulturskolan i Lund.

Tid: den 3 juni 17.00

Plats: Plaskdammen vid Fontänvägen, Klostergården, vid regn framförs konserten i Helgeandskyrkan

[Läs mer »](#)

Finn Hagberg har avlidit

*Biblioteksföreståndare Finn Hagberg tillsammans med låntagare.
Lunds stadsbibliotek filial Norra Fäladen 1987
Fotograf: Ingemar D Kristiansen*

Finn blev 86 år gammal och använde sina år på ett mycket mångsidigt sätt. Han utbildade sig till bibliotekarie och jobbade som sådan gärna med barn. Under många år var han föreståndare för filialen på Norra Fäladen som då var Lunds barn och invandrartätaste bostadsområde.

Förutom att många kände Finn från biblioteket så var han mycket verksam inom den lundensiska vänstern och dess många internationella solidaritetsrörelser. Han var drivande i Greklandskommitén som bildades efter juntans kupp och sedan framöver i många olika solidaritetsgrupper.

Hans olika aktiviteter inom partipolitiken försökte jag sammanfatta lite kort när Finn fyllde 80 så jag tillåter mig att citera mig själv där.

”Att sätta en etikett på en människa är aldrig lätt, att sätta någon på Finn är omöjligt. Vänstern i Lund, och inte bara vänstern, har känt honom i så många skepnader.

I VB har han varit en synnerligen flitig skribent och redaktör under många år. Under hans mest partiaktiva år hade dåvarande VPK en idrottsförening. Under de år då VPK helst blickade mot Moskva om man nu var tvungen att se utanför landet så lärde Finn ut Mao Tse Tung gymnastik (och en del annat från samma land). Om du gick med i någon av de många solidaritetsrörelser som fanns i Lund på 70- och 80 talet så var chansen stor att en av de första du lärde känna där var Finn.

Otaliga, både gammal- och nyvuxna om man kan säga så kommer ihåg hans hiskeliga (fast ganska ömsinta) spökhistorier från Lönsboda skogarna, undrar om det bara är jag som fortfarande är lite rädd för ”hallongumman”. På 90-talet när min son var i sin mest badlystna ålder så hette hans simhoppslärare Finn. Så här kunde jag hålla på tills jag fyllt VB:s gamla spaltutrymme, det nya elektroniska är ju som bekant oändligt. Tur, för nu kom jag ju på en sak till som måste vara med. Har du hört Röda Kapellet? Ja då har du ofta hört Finn.”

Det är många som har ljusa minnen av Finn så saknaden är stor.

Göran Persson

Bild från Finns 80-års firande

Träden av Karin S.

Man sa att det stora grå
parkeringshuset
utanför mitt köksfönster
kunde spricka av
trädens rötter.
Träden fick stå kvar över sommaren
De försvarade sina liv
med sin grönska
Jag fridlyste dem
Vi var i förbund
de späda träden och jag.
Sakmänniskorna
ville skydda
plåten och betongen
Träden grävdes upp av
stora maskiner.
Men mitt förbund kvarstår
och nya träd växer
varje år.

Medan Rysslands krig i Ukraina upptar oss

Den israeliska högsta domstolens beslut att ödelägga åtta palestinska byar i området mellan Jordan och Medelhavet är nu genomfört.

Gideon Levy och Alex Levath ger i Haaretz en upprörande skildring av fördrivningen av palestinska människor och ödeläggelsen av urgammal palestinsk kultur i en lång artikel med titeln "Devastation, courtesy of the High Court".

En palestinsk kvinna har skjutits av israelisk militär.

Det är fortfarande möjligt att kritisera den rasistiska apartheidpolitiken i Israel, men landet glider allt längre i auktoritär och nationalistisk riktning.

Tidstankar

mera
FRITID

Fri tid. Fritid. Högsta värdet. Vad är fri tid? Missuppfattning: Fritid är nödvändig rekreationstid. Det är tid att ägna åt det man vill. Det mesta av utvecklingen drivs av vad vi gör på den fria tiden.

Det är inte tid för lättja. Hynek Pallas, Gårdfarihandlaren, Atlas 2022 har fel.

Ständigt dessa kurder

Syrian Kurds 'drive Islamic State out of Kobane'

PKK åter ett problem i svensk politik. KKP, PYG, YPG. Palme-utredningen. 1986. Terrorklassat 1984. Hans Holmér. Turkiet sabbade. Påstådda uppgifter. Erik Magnusson: Erdogan underkänner förhandlingen.

Dags igen för kamp mot överexploatering av Ann Schlyter

Nu är det dags igen för ett förtätningsprojekt i centrum av Lund. Det gäller kvarteret Färgaren där EPA/Tempo/Åhlens-huset ligger.

Byggnaden är ingen arkitektonisk pärla, även om fasaden mot Stora Södergatan har varit snyggare än den är nu. Mot Kattesund har man byggt över en liten torgbildning där platsen för en av stadens medeltida kyrkor var markerad i plattläggningen. Jag kan acceptera rivning, men jag är mycket betänksam till det beslutsförslag som presenterats av stadsbyggnadskontoret till byggnadsnämnden möte i nästa vecka. Det innebär att nämnden ger kontoret "i uppdrag att genom detaljplan pröva lämpligheten att uppföra bebyggelse med centrumverksamhet och bostäder". Beslutet, om det tas, innehåller inga villkor eller begränsningar för den nya bebyggelsen.

Fastighetsägaren sedan 2016, Granitor Property Development AB, har för en dialog med stadsbyggnads-kontoret och tagit fram olika alternativ. Inget av alternativen innehåller något jättehögt hus, de har väl lärt sig av kvarteret Galten, men exploateringen är häpnadsväckande. Bebyggelsen föreslås att vara sex till sju våningar, och med en indragning av de två högsta våningarna. Indragningen gör att husen inte upplevs som så höga från gaturummet, ett trix som framgångsrikt användes i Paris på 1800-talet. Sex - sju våningar är lite väl högt, men det skulle jag kunna tänka mig att acceptera, om det trappades ner något närmast Stäket.

Byggnaderna föreslås av fastighetsägaren innehålla bostäder, kontor, butiker, restauranger och galleria på sammanlagt 20 000 kvm. Det är en väsentlig förtätning, men uppges "vara i underkant för att projektet ska vara ekonomiskt genomförbart". Detta innebär tjocka massiva huskroppar tätt, tätt och med gårdsrum överbyggda i tre eller fyra våningar. Inte en kvadratmeter obebygg markyta, och mycket lokaler utan dagsljus. Även för bostäderna räknar man med viss del mörk yta.

Att bygga bostäder helt utan någon markyta att vistas på kan inte anses vara att tänka på barnens bästa. Stadsbyggnadskontoret hänvisar till att barn besöker centrumverksamheterna och att de ska få yttra sig under planprocessen.

Jag har ännu inte diskuterat detta ärende med någon men hoppas att få vänsterpartiets stöd för mina tankar. Förutom nedtrappningen av takhöjden mot Stäkets medeltida byggnad, skulle jag vilja halvera byggnadsytan till 10 000 kvm. Endast så ser jag en möjlighet att forma en anständig miljö. Jag vill se lite markyta på kvarters-marken: någon liten gård med ett träd och möjlighet för barn och vuxna att vistas på utanför de kommer-siella lokalerna, samt att det lilla

Svensk skola var en gång en av världens bästa... av Gunnar Stensson

Tack vare grundskolereformen blev svensk skola en av världens bästa. Nästan ingenstans var eleverna så kunniga, lärarna så välutbildade och alla skolor så välutrustade som i Sverige. Skolan var jämlik. Alla hade tillgång till läromedel och skolbibliotek. Även den fattigaste kommun hade samma standard som den rikaste. Staten hade ansvaret och bestämde lärarlönerna.

Den viktiga övergången från mellanstadium till högstadium kunde gå till så här: En dag strax före sommarlovet kom elevernas blivande klassföreståndaren i högstadiet på besök i mellanstadiet för att lära känna klassen. Han pratade med eleverna och deras lärare. När höstterminen började var de väl förberedda. De behöll sedan samma klassföreståndare genom hela högstadiet.

Gymnasiet låg i samma byggnad som högstadiet och klassföreståndaren har en del av sin tjänst förlagd dit. Nu blir han klassföreståndare i gymnasiet. Alla hans tidigare elever hamnar inte i den klassen, men även de flesta som väljer andra studieinriktningar har honom som ämneslärare. När eleverna tar studenten tre år senare har de haft kontakt med samma lärare i sex år. Det känns lite sorgligt att skiljas.

Lärarna stannar på samma gymnasium större delen av sin tjänstetid. De samarbetar i stället för att konkurrera. De har samma lön. Den bestäms ju av staten och är lika på alla skolor. De slipper föra lismande löneförhandlingar med skolledningen.

Betygen är relativa och sätts längs en femgradig skala. Centrala prov konstaterar på vilken nivå klassen ligger. Om nivån är 3,5 ser lärarna till att betygsfördelningen i klassen ligger på den nivån.

Ingen blir underkänd.

Klassföreståndarna har regelbunden kontakt med föräldrarna som de känner väl tack vare barnens långa tid i den gemensamma skolan. Dessutom har många elever syskon i samma skola. Alla bor i närheten och känner varandra.

Så kunde det fungera på Heleneholmskolan under de bästa åren på 1970-talet då den var försöks- och demonstrationsskola till Lärarhögskolan i Malmö. Modellen spreds genom lärarkandidaterna inom svensk skola.

Under ett par årtionden låg svensk skola i världstopp. Lunds skolor låg i svensktoppen.

...förvandlas till en av världens sämsta. Försämringen skedde på ett par decennier. Högstadium och gymnasium separerades. Erfarna lärare hamnade på endera stadiet.

Närhetsprincipen avskaffades liksom jämlikheten. Göran Persson kunde kommunalisera skolan eftersom Vänsterpartiet svek sin jämlikhetsideologi. Kommunerna tog över lönesättning och skolstandard. De fasta lönerna försvann. Rika kommuner fick övertaget. Ägare, rektorer och föräldrar fick inflytande över lönen. Skolan segregerades.

Carl Bildt införde ”friskolan”. Fria skolor förekom tidigare som t ex framgångsrika Montessoriskolor. ”Friskolorna” blev beroende av exploatörerna.

Nu sneglade det svenska skolsystemets förstörare på skolsystemet i diktatorn Pinochets Chile och införde marknadsskolan. Skolor skulle konkurrera, inte samarbeta. Skolpeng infördes. Konsekvensen blev att skolor som behövde resurser förlorade elever och pengar. Eleverna skrämades med underkända betyg. Lund fick en IG-skola som skulle sopa upp dem som ansågs sämst. Kursbetyg infördes. En elevs öde kunde avgöras av ett betyg som sattes den första terminen i gymnasiet. Skolkoncerner byggdes upp. De valde lönsamma elever och samlade skolpengar på hög. Större summor satsades på lögnaktig reklam än på läromedel. Kommunens skolsatsningar hamnade hos koncernerna som flyttade skattebetalarnas pengar till skatteparadis.

Förstörelsen var framgångsrik. De svenska elevernas kunskaper sjönk till botten, samtidigt som betygen steg. Lärarna som tidigare varit självständiga pressades nu av koncernernas ägare, kommunerna, rektorerna, föräldrarna och eleverna. Läraryrket blev ett lågstatusyrke. De nya lärarna hoppade från skola till skola på jakt efter pengar. Om de var inställsamma mot ägare, skolledning och föräldrar kunde de få lite högre lön.

Eleverna mötte den ena läraren efter den andra. De hade ingen att lita på. Lärarna visste inte vad eleverna hette och eleverna sket i de ofta okvalificerade personer som tillfälligt vistades i klassrummen och bara var intresserade av pengar. Kommunerna konkurrerade med lärarlönerna. Odugliga nya lärare fick högre lön än gamla erfarna som arbetade seriöst. Många kommuner fick sina tidigare välfungerande skolorganisationer förstörda. Föräldrarna insåg att de måste leta efter bra skolor. Segregeringen nådde stormstyrka.

Demokratin har inte fungerat. Svenska folket har i årtal krävt ett slut på marknadsskolan. Lärarna (de riktiga) har krävt det i tre decennier. Många elever satsar hellre på kriminella gäng än på skolor som bara stöter ut dem och underkänner dem.

Kanske kan man se en liten politisk ljusning. Till och med L börjar ifrågasätta marknadsskolans vinstjakt. Men de har inte förstått hur djupt rötan i den svenska skolan har gått.

Vi får se hur det går med regeringens aktuella förslag att ta bort kötid som urvalsgrund till fristående skolor. Det är en liten reform, men den kommer sannolikt inte tolereras utan röstas ner av de ideologiskt skoldestruk-tiva partierna. Tror väljarna att de kan påverka?

Hackat och malet av Ulf Nymark

Lund utsågs till årets klimatstad

Moderaterna: det byggs för många bostäder i Lund!

Rasmus Törnblom (M), moderaternas kandidat till posten som kommunstyrelseordförande, hackar och mal om att (M) nu har brutit betongaxeln. Vilket innebär att (M) nu säger sig "prioritera högklassig jordbruksmark framför en offensiv utbyggnad av staden." Med offensiv utbyggnad menar moderaterna att det byggs för mycket bostäder i Lund. Gällande översiktsplan har planberedskap för 1200 bostäder per år, men det vill nu (M) minska med minst en tredjedel. (M) låtsas som om en satsning på bostadsbyggande med nödvändighet skulle innebära att bygga på jordbruksmark. Så är det förstås inte. Det finns fortfarande gott om överdimensionerade p-platser att bygga på. Och om de stora trafiklederna, Norra Ringen, Södra Sandbyvägen, Dalbyvägen byggs om till gröna stadsgator skapas utrymme för bostadsbyggande.

Politisk majoritet vill inte ha insyn i planeringen för livsmedel på Nova

I förra veckan behandlade Byggnadsnämnden en skrivel-se från undertecknad (MP) om att detaljplaneprocessen för livsmedelsförsäljning på Nova skulle ändras från "standardförfarande i delegation" till "utökat förfarande". (Se VB nr 9!) Enkelt uttryckt: från behandling i slutna rum i Kristallen, till öppen och bred planprocess med slutpunkt i det för allmänheten öppna fullmäktige-sammanträdet. Enbart V och FNL stödde förslaget. Ynkligt och fegt av övriga partier!

Årets klimatstad?

WWF, Världsnaturfonden, har utsett Lund till årets klimatstad i Sverige och till global vinnare i organisationens stadsutmaning. Det sistnämnda tillsammans med Bogotá. Enligt juryn har Lund "tydliga klimatmål, politiskt ledarskap och brett och transparent åtgärdsprogram". Visst, kommunen har tydliga klimatmål. Men politiskt ledarskap? Ett ledarskap som bejakar utbyggnad av E22 och öppnar stadskärnan för gratis parkering? Och ett brett åtgärdsprogram? När det till exempel gäller trafikens och jordbrukets utsläpp står det inte att hitta ens tillstymmelsen till ett åtgärdsprogram. Kanske har trots allt WWF:s jury hittat ett. Jag ska försöka kontakta dem för att få tips om var någonstans det går att hitta.

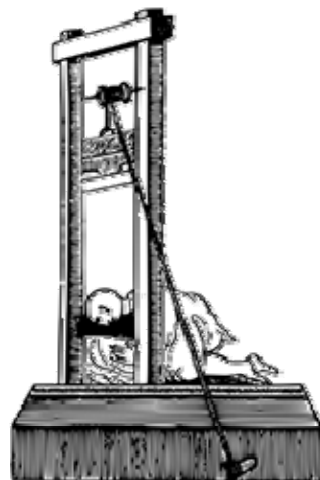
Inget gehör för brottsförebyggande i trafiken

Och apropå trafik. Vid senaste fullmäktigemötet hade jag en interpellationsdebatt med Tekniska nämndens ordförande, Jan Annerstedt (FNL) om att förebygga olaglig biltrafik. (Se VB nr 13!) Mina frågor till honom gällde om han var beredd att samverka med polisen för att förebygga brott mot de biltrafikförbud som finns i stadskärnan. En annan fråga gällde om han var villig förebygga brott genom fysiska och optiska åtgärder i gaturummet? Svaret från Annerstedt var att han inte ville samverka med polisen om att förebygga trafikbrott, men på den andra frågan – om åtgärder i gaturummet, kunde han tänka sig att se över skyltningen.

Giljotinen till användning i Lundapolitiken?

Rasmus Törnbloms politik får också avsluta denna text. Han har nu lanserat två för lundapolitiken hittills okända begrepp: "regleringsgiljotin" och "solnedgångsparagraf". Varför en dödlig uppfinning som högg huvudet av många tusentals fransmän under franska revolutionen används, om än bildligt, av (M) är obegripligt. Alltnog: en "regleringsgiljotin" innebär att alla regleringar för näringslivet som inte är nödvändiga ska tas bort. Det kan en väl i och för sig hålla med om, men om det är Rasmus Törnblom och (M) som ska avgöra vad som är nödvändigt så är det nog bäst att säga nej till giljotiner. För övrigt kan Rasmus inte peka ut vilka onödiga regleringar som finns. Men bort ska de alltså.

"Solnedgångsparagraf" innebär att alla beslut om regleringar ska vara tidsbestämda. För att reglerna ska fortsätta att gälla ska regelbundet utvärderas och omprövas. Visst behöver en del regler omprövas. Men att ompröva bara för omprövandets egen skull? Mera utredande och mera remisser blir resultatet.

Min förhoppning är att lundaborna i höstens val beslutar om en ”godnattparagraf” för moderaterna i röstprotokollet.

Skilda världar av Gunnar Stensson

Livet i Framnäs folkhögskola speglade de konfliktfyllda kulturella och ideologiska perspektiven under 1960-talet. Det var en splittrad men samtidigt överblickbar och sammanhållen värld. Karin och jag verkade i den världen, ofta tillsammans, alltid inom synhåll för varandra. Mycket var enkelt och praktiskt. Man kunde lita till skolans resurser. Där fanns alltid tillgång till människor, bostad, mat, barntillsyn.

Ulrikedals familjebostadsområde uppvisade många likheter med en folkhögskola. Karin och barnen, åtta och sex år smälte snabbt in i livet där. Martin trivdes i Vegaskolan. Sara kom så småningom in i studenternas daghem på Biskopsgatan. Jag brukade hämta henne och några andra barn från Ulrikedal på eftermiddagen. Vi samordnade barntillsyn med andra barnfamiljer. Ofta sov andra barn hos oss och vi kunde lita till att våra grannar alltid kunde se till att våra ungar fick mat om det var nödvändigt. Men utanför Ulrikedal levde vi i skilda världar.

Lilla teatern var Karins värld. Dit gick hon varje morgon. I början hade hon Sara med sig. På teatern dominerade en liten kreativ vänstergrupp. Förebilden var de fria grupper som slagit igenom. De hade tillgång till en välutrustad teaterlokal och faktiskt också en fast publik. De skrev och uppförde egna samhällskritiska föreställningar. Karin hade med sina långa och skiftesrika teatererfarenheter stort inflytande. De kontaktade fackliga organisationer och arbetsplatser. Efter ett framträdande på sockerbruket i Burlöv var avsikten att alla skulle underteckna en resolution om strejkrätt. En äldre arbetare begärde ordet och sa: ”Visst behövs en revolution, men jag tror inte tiden är mogen än.”

De fick kontakt med Agneta Pleijel. Hon var känd som dramatiker, bland annat genom pjäsen *Ordning härskar i Berlin*. Nu hade hon skrivit en pjäs som hette *Fredag*. Den utgick från Defoes *Robinson Kruse*. Pjäsen huvudpersoner var Robinson och Fredag, den svarte man som Robinson räddat från att bli uppäten av kannibalerna. De var ganska fåordiga och därför ingick en Papegoja i pjäsen som behandlade kolonialism och rasism.

Papegojan spelades av Karin. Den lilla ensemblen gjorde en lång turné i några städer i Skåne, Småland och på Gotland.

Nästa år startade Lunds universitet en utbildning som kallades Yrk-drama. Karin sökte och blev antagen. ”Sju år i folkskolan och nu akademiker”, sa hon.

Ett avsnitt i utbildningen handlade om teater som inslag i annan verksamhet. Karin och en av hennes kamrater som dansade balett skickades till Sankt Lars för att pröva vad teater kunde betyda som inslag i vården. Nya psykofarmaka och en ny vårdideologi hade lett till en revolution

i psykvården och detta var ett inslag i nytänkandet.

Kultur i vården blev något som Karin kom att ägna sig åt under tre decennier. Hon ingick i en engagerad och kreativ grupp.

Att studera kulturgeografi och ekonomisk historia visade sig förbluffande lätt. Varje morgon gick jag från Ulrikedal genom professorsstaden till Sölvegatan där geografiinstitutionen låg intill universitetsbiblioteket. Det gällde bara att följa schema.

På institutionen för ekonomisk historia deltog jag i en gles serie seminarier och skrev en kritisk uppsats om Sveriges ekonomiska och politiska beroende av USA under det pågående Vietnamkriget. När året var slut hade jag uträttat det jag planerat att göra under min tjänstledighet.

Samtidigt hade Vietnam-aktivismen tagit stor plats i både mitt och Karins liv. Hon bildade tillsammans med några kamrater FNL:s sånggrupp. Den bestod och utvecklades till något år efter krigsslutet 1975.

Sånggruppen deltog i aktioner i hela södra Sverige. Själv hade jag blivit invald i Lunds FNL-grupps styrelse som sammanträdde i AF:s översta våning en gång i veckan. Lunds FNL-grupp hade fem stadsdelsgrupper och bedrev en rad kulturarrangemang varje termin.

Det var verksamheter vi inte kunde lämna. Dessutom hade mitt intresse för svensk skola blossat upp igen. Hur funkade egentligen den svenska grundskolan?

I Malmö fanns en av landets mest betydande lärarhögskola och där pågick ett intensivt arbete med omdaningen av svensk skola. Jag kollade möjligheterna och fann att jag kunde vinna inträde där och att jag även i fortsättningen skulle få ut min lön. Så blev det. Nästa höst började jag i Lärarhögskolan. Vad jag inte visste var att jag skulle fortsätta som lärare i Malmö mer än 25 år till.